

I. Kárpát-medencei Nemzetközi Módszertani Konferencia Kaposvár, 2010. október 8.

Az utóbbi időben a pedagógusképző intézmények kutatásokkal is foglalkozó oktatói és a gyakorló pedagógusok körében egyre erőteljesebbé vált az igény egy olyan fórum megteremtésére, ahol a pedagógus szakmához kötődő legkülönbözőbb elméleti eredmények és a gyakorlat találkozhatnak. Az I. Nemzetközi Kárpát-medencei Módszertani Konferencia „határok nélkül” kívánt ennek a fontos célnak megfelelni. A rendezvény hiánypótló jellegét jelzi, hogy 18 szekcióban közel 180 előadó – köztük határon túlról érkezők is – kívánták megosztani kutatási eredményeiket és tapasztalataikat az érdeklődőkkel. A színvonalas beszámolók igazolták, hogy a módszertannak, a tantárgypedagógiának, az elméletileg is megalapozott, alapos módszertani és módszerelméleti kutatásoknak helyük van a tudományok között. A rendezvény sikeréhez mindemellett hozzájárult a kutató diákok legjobb munkáit bemutató poszterszekció, amelyben átfogó képet kaptunk a hazai Tudományos Diákköri mozgalom rendszeréről is.

Régi terv vált valóra az I. Kárpát-medencei Nemzetközi Módszertani Konferencia megszervezésével. A Kaposvári Egyetem Pedagógiai Karán a felsőfokú tanítóképzés 50 éves jubileumi konferenciáján fogalmazódott meg az elhatározás, hogy a kar – az egyetem támogatásával – teret kíván nyújtani a tantárgypedagógiával foglalkozó kutatók, a pedagógusképzés résztvevői, illetve a gyakorló pedagógusok közötti tudományos eszmecserének egy, a módszertant középpontba állító konferenciával. A tervezett rendezvény határait nem kívánták országhatárhoz kötni a szervezők; kiterjesztették azokat a Kárpát-medence magyar és nem magyar anyanyelvű pedagógus-közösségére is.

A 2010 tavaszán kezdett szervezés során közel 180 előadó jelentkezett azzal a szándékkal, hogy a tanítóképzés legkülönbözőbb területeit érintően bemutassák kutatásaikat, eredményeiket, tapasztalataikat.

Az esemény Szent-Györgyi Albert szavainak felidézésével kezdődött: „*Az iskola feladata, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.*”

A konferencia jelentőségét és időszerűségét jelzi, hogy a fővédnökséget Dr. Pálinkás József, az MTA elnöke vállalta.

A rendezvényt *Prof. Dr. Szávai Ferenc*, a Kaposvári Egyetem rektora nyitotta meg, aki örömét fejezte ki, hogy ilyen nagy számban látogattak el az érdeklődők erre a hagyományteremtő céllal megszervezett konferenciára.

Oláh Lajosné, Kaposvár alpolgármestere is a hagyományok fontosságát emelte ki köszöntőjében. A kulturális hagyományok olyan értéket képviselnek, amelyeket be kell építeni a tantervekbe. A felsőoktatás feladata, hogy ezeket az értékeket megismertesse a pedagóguspályára készülő fiatalokkal, hogy ők is sikeresen adhassák tovább azokat.

A megyei önkormányzat képviselőjében *Bátori Zsolt* a tudás helyi fellegrárának nevezte a Kaposvári Egyetemet. A tudás mozgatórugója a tudásvágy, amely kutatásra készlet; a kutatás eredményekkel jár, amelyeket be is kell mutatni. A tudáshoz azonban az ismétlődő megújulási szándék is szükséges, így haladhat előre a tudomány. Ezt a célt szolgálja ez a módszertani konferencia.

Dr. Kovács Zoltán, a Kaposvári Egyetem Pedagógiai karának dékánja, megbízott oktatási rektorhelyettes házigazdaként köszöntötte a konferencia résztvevőit. Kiemelte a Pedagógiai kar szerepvállalását a módszertannal kapcsolatban: a kar módszertani központot is működtet, amelynek feladata az ilyen irányú hasznos ismeretek átadása.

Első plenáris előadóként *Dr. Rádli Katalin*, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Felsőoktatási Főosztály főosztályvezető-helyettese *A tanítóképzés helye és szerepe a pedagógusképzésben* címmel a magyar és az európai oktatási rendszereket mutatta be, és körvonalazta a magyar oktatásügy előtt álló legfontosabb feladatokat is. A képzési rendszer átalakításnak legfontosabb tennivalóit a közoktatásban már elvégezték; a feladat az, hogy a jövő pedagógusait is felkészítsük az oktatás szemléletének és tartalmának módosulásaira. Kiemelten fontos célnak nevezte, hogy a tanítóképzésben minőségi diplomát adjunk a jelöltek kezébe, és igyekezzünk megtartani őket a képzettségüknek megfelelő pályán, továbbá nyissuk meg előttük a továbbfejlődés, a szakmai karrier lehetőségét is. Minderre nagy lehetőségeket ad a 2011-es év I. féléve, amikor Magyarország adja – Belgiummal és Spanyolországgal közösen – az Európai Unió Tanácsának elnökségét.

Dr. Lipcsei Imre, az Óvó- és Tanítóképzők Egyesületének elnöke, a Szent István Egyetem Pedagógiai Karának dékánja *Multikulturalizmus az oktató-nevelő munkában* című plenáris előadását Szent István szavaival kezdte: „*az egynyelvű és egyszokású ország gyenge és esendő*”. Mint látható, régóta élünk multikulturális világban, és a multikulturalitással való ismerkedést már az óvodában megkezdjük. Az óvoda és az iskola azért lesz igazán multikulturális, mivel tekintettel van a különböző társadalmi rétegekből, eltérő családi helyzetből érkező, különböző családi, etnikai, vallási háttérű, eltérő képességű fiúk és lányok sajátos nevelési igényeire és közös szükségleteire is. A pedagógus feladata – akár óvodapedagógus, akár tanító vagy tanár – nem egy állandó maximum elérése, hanem az, hogy

segítse eljutni a gyerekeket tudásuk, képességeik maximumára. Fontos, hogy ez a munka megkapja meg a megérdemelt elismerést.

Prof. Dr. Brezsnay László, a Nyíregyházi Főiskola Pedagógusképző Karának dékánja tudománytörténeti előadást tartott *Neveléstudományi műhelykutatás a hagyományörzés és a kutató utánpótlás jegyében* címmel, amelyben a Debreceni Egyetem pedagógiai műhelyeinek történetét és vezető, meghatározó személyiségeit mutatta be 1912–1970 között.

A plenáris előadások után került sor a karunk régi-új folyóiratának, a *Képzés és Gyakorlat* neveléstudományi folyóiratnak a bemutatására, amely 2010. júliusa óta a Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kara és a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara közös gondozásában jelenik meg. *Dr. Patyi Gábor*, a NYME BEPK dékánhelyettese beszélt a folyóirat megújulásáról, annak okairól és folyamatáról, valamint arról, hogy a folyóirat az egész Kárpát-medencei térség számára színvonalas publikációs térré kíván válni. *Hajdicsné Dr. Varga Katalin*, a folyóirat főszerkesztője mutatta be a megújulás után a konferenciára megjelent 1. számot, amely őrzi a múlt értékeit, de előremutat a jövőbeli célok felé is.

A konferencia munkája a plenáris előadások után a szekciókban folytatódott.

Az örvendetesen sok jelentkező és a szerteágazó, a pedagógusképzés legkülönbözőbb területeire kiterjedő témák miatt a konferencia résztvevői párhuzamosan 18 szekcióban mutatták be eredményeiket az anyanyelv-pedagógiától a felnőttképzésig. Az érdeklődő tehát a bőség zavarával küzdött – beszámolómban én is csak azokat az előadásokat emelem ki, amelyeket alkalmam volt meghallgatni.

Az Anyanyelv-pedagógia szekcióban *Nemesné Dr. Kis Szilvia* (KE PK) és *Sajtósné Csendes Gyöngyi* (KE PK) egymáshoz kapcsolódó előadásaikban a funkcionális illiteráció napjainkban sajnálatosan időszerű problémáival kapcsolatos többéves kutatásukat ismertették, különös tekintettel a funkcionális illiteráció diagnosztikájának és mérésének nehézségeire és megoldandó feladataira. Idézett példák egyértelműen bizonyítják a téma fontosságát.

Lócsi Tamás (ELTE BTK) *Reklám az anyanyelvi órán* c. előadásában összekapcsolta a szövegek értelmező olvasásának és feldolgozásának anyanyelvi nevelő feladatát azzal a társadalmi nevelő feladattal, hogy a reklámok gyakori célközönségét jelentő tizenéves korosztályt az anyanyelvi órán (is) felkészítsük a szövegbeli manipulatív technikák felismerésére, a tudatosabb fogyasztói viselkedésre.

Az Élő (idegen) nyelvek pedagógiája szekció változatos előadásai átfogták a nyelvtanítás/tanulás szinte teljes életkori spektrumát a korai idegen nyelvi neveléstől (*Szücs Eszter Cecilia*, KE PK) a közoktatásban alkalmazható nyelvoktatási módszereken át (*Dr. Pethő Ildikó*, KE PK) a tanító- és tanárképzés módszertani tapasztalataiig (*Filinger Margit*, KE PK).

Az Alkalmazott didaktika szekcióban *Dr. Varga László* (NYME) élvezetes előadásában ismerhettük meg a sajátos izlandi oktatási módszereket, amelyek

középpontjában a kooperatív tanulási technikák állnak. A bemutatott CLIM (kooperatív tanulás multikulturális csoportban) nem egyszerűen módszer, hanem filozófia is, amelynek alapelve, hogy a pedagógus feladata nem a tanítás, hanem a tanulás elősegítése.

A kiválasztott három szekció csupán ízelítő a konferencia gazdag anyagából. Ezek mellett az előadók és a résztvevők a könyvtárpedagógia, a hitoktatóképzés, a pszichológia, a gyógypedagógia, a hátrányos helyzetű tanulók pedagógiája, a csecsemőgondozás módszertana és az óvodapedagógia, a felnőttoktatás módszertana, valamint az egyes műveltségi területek tantárgypedagógiája szekcióiban ismerhették meg a legújabb elméleti eredményeket és gyakorlati tapasztalatokat, folytathattak értékes tapasztalatcserét. A nemzetköziséget biztosította az Idegen nyelvű szekció, de határon túlról érkezett előadókat köszönhetünk és hallgathattunk meg más szekciókban is. A teljesség igénye nélkül, az erősödő intézményi kapcsolatokat is jelzi *Dr. Czékus Géza*, az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar Szabadkáról érkezett dékánhelyettesének előadása.

Érdekes és figyelemre méltó színfoltja volt a konferenciának a tematikus poszterszekció. A szervezők – ismét hagyományteremtő céllal – lehetőséget kívántak nyújtani a tudományos diákköri munkában résztvevő tanulóknak, diákoknak kutatásaik képekkel illusztrált bemutatására az általános iskolás korosztálytól kezdve a felsőoktatási intézmények hallgatóságáig. Ezzel a konferencia megvalósította azt a célt, hogy terepe legyen minden előremutató gyakorlati kezdeményezésnek, felvállalva a pedagógusok és diákok kutatási eredményeinek bemutatását is.

A konferencia művészi háttéréül, díszletéül szolgáltak azok a képek, rajzok, amelyek a konferenciához kapcsolódóan meghirdetett *Az én óvodám; Az én iskolám* c. rajzpályázatra érkeztek. A konferenciához kötődő kiadványokat – a meghívót, a program- és absztraktfüzetet, valamint a konferencia-kötetet – is a nyertes alkotások díszítik.

A konferencia sokszínű, az oktatás minden részterületére figyelmet fordító tartalma a biztosíték arra, hogy valóban alapja legyen egy hosszú távú, eredményes együttműködésnek a nevelés és oktatás területén kutató szakemberek, a pedagógusképzés résztvevői és a gyakorló pedagógusok, valamint a képzőintézmények között.